

Folketingets Finansudvalg har i skrivelse af 13. september (vedr. FFL 2006 - § 24) udbedt sig min besvarelse af spørgsmål 3:

Spørgsmål 3:

”Ad § 24.2. Generelle jordbrugs- og fiskeriforhold

Vil ministeren redegøre for den kommende struktur i – og konsekvenserne for – dansk fiskeri, hvis tankerne bag rapporten ”Ny regulering” gennemføres?”

Svar:

Arbejdsgruppen fremlagde den 8. juli 2005 sin rapport med forslag til en ny regulering af det demersale fiskeri. Rapporten er tilgængelig på Fødevareministeriets hjemmeside.

De væsentligste punkter i rapporten er:

- Der gennemføres en ny regulering for de 10 vigtigste demersale fiskearter (bundlevende fisk som torsk, rødspætte mv.).
- Reguleringen gælder for alle registrerede erhvervsfiskerfartøjer, der fisker på et kommercielt grundlag.
- Reguleringen sker i form af en ordning med fartøjskvoteandele, der hvert år udmøntes i årsmængder for det enkelte fartøj. Fartøjerne tildeles således en samlet årsmængde i stedet for som i dag måneds- eller uge-rationer.
- Der gives mulighed for at sammenlægge fartøjer og kvoteandele gennem opkøb. Til forskel fra en ordning baseret på individuelle overdragelige kvoter følger kvoten fartøjet, idet fartøj og kvoteandel handles sammen.
- Når fangstmængder overføres fra ét fartøj til et andet foreslås, at den frigjorte tonnage kun anvendes til moderniseringer og forbedringer af eksisterende fartøjer. Ordningen vil fremme en strukturtilpasning.
- Fiskerne gives mulighed for puljefiskeri, hvor de deltagende fartøjers fangstmængder indgår i en pulje og udnyttes efter indbyrdes aftale. Puljeordningen fremmer fleksibiliteten i fiskeriet, idet den bl.a. giver mulighed for at fiskearter, hvor der er

lave rationer kan fiskes af færre fartøjer, mens øvrige fartøjer i puljen frigøres til fiskerier uden væsentlige begrænsninger.

- Fastlæggelsen af fartøjskvoteandelene beregnes på grundlag af fartøjets fangster i perioden 2000-2004, dvs. "fartøjernes historik".
- Det foreslås etableret en kvotebytningsordning bl.a. for at give fartøjer med små kvoteandele i forskellige farvande mulighed for at bytte disse med rettigheder i nære farvande.

I dag reguleres det demersale fiskeri typisk med fangstrationer, som er en bestemt maksimalt tilladt mængde gældende for en eller to uger. Rationerne fastsættes i forhold til årets kvote og det samlede antal fartøjer, der vælger at deltage i det pågældende fiskeri. Når kvoten er tæt på at være opfisket, indføres eventuelt gradvist lavere rationer og til sidst fiskeristop. Udviklingen i rationens størrelse og tidspunktet for kvotestoppet er uden for den enkelte fiskers påvirkningsmulighed.

Set fra den enkelte fiskers synspunkt medfører forslaget til en ny regulering nye muligheder for at erhverve fangstrettigheder eller samarbejde med andre fiskere om fiskeriet. Tildelingen af en årsmængde giver fiskeren frihed til at planlægge sit fiskeri i løbet af året, så det bedre passer med vejrforholdene og f.eks. når priserne er gunstige. Den enkelte fisker er ikke tvunget til at lægge sit fiskeri om, men derimod kan han principielt fortsætte sit fiskeri uændret inden for de tildelte årsmængder.

Der er ikke foretaget en kvantitativ vurdering af de samfundsøkonomiske konsekvenser som følge af arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger, idet denne vanskeliggøres af det meget komplicerede samspil mellem de forskellige reguleringer. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at den nye fiskeriregulering evalueres senest to år efter ikrafttrædelsen.

Konsekvenser

Det er min vurdering, at en gennemførelse af arbejdsgruppens anbefalinger med mulighed for sammenlægning af fartøjer og fangstrettigheder vil give en bedre udnyttelse af de danske fiskerimuligheder og derved sikre den enkelte fisker en bedre økonomi og et reduceret udsmid. Den øgede økonomiske dynamik vil medvirke til en nødvendig og aktiv strukturtilpasning, hvor overskydende fartøjer trækkes ud af fiskeriet.

Den danske fiskeflåde var ifølge opgørelser fra Fødevarerøkonomisk Institut i 2004 på 3.438 fartøjer, heraf var de 1.181 fartøjer med en fangstværdi over den grænse på 224.342 kr., som Fødevarerøkonomisk Institut har defineret for gruppen af fiskerivirk-somheder, der indgår i det regnskabsstatistiske grundlag til belysning af indtjeningen i dansk fiskeri. Flåden er reduceret med 29 pct. siden 1996.

I det demersale fiskeri vurderer Fødevarerøkonomisk Institut, at fangstkapaciteten er 30-35 pct. for stor. En nyreguleringsom foreslået vil uundgåeligt medføre en reduktion i antallet af fartøjer. Det skal dog påpeges, at uanset om der gennemføres en ny reguler-

ing, så vil de begrænsede fiskerimuligheder og den dårlige økonomi, som erhvervet har, medføre en væsentlig strukturtilpasning i fiskeriflåden de nærmeste år.

Den samlede beskæftigelse i fiskeriflåden var i 2004 på 5.194 personer, hvoraf de 2.835 var beskæftiget på kommercielle fartøjer over FØI-grænsen. Beskæftigelsen er faldet med lidt over 30 % siden 1996. Faldet i beskæftigelsen må forventes at fortsætte i fremtiden uafhængigt af det anvendte reguleringssystem, men tempoet vil afhænge af udviklingen i fiskerimulighederne.

Med hensyn til den afledte beskæftigelse i sektoren kan en skelnen foretages mellem forarbejdningssektoren og den til fiskeriet tilknyttede serviceindustri i form af skibsværfter, redskabsproducenter og forsyningsvirksomheder. Beskæftigelsen i forarbejdningssektoren forventes ikke at blive påvirket negativt af forslaget til regulering af det demersale fiskeri, idet de tilladte landingsmængder inden for de af EU fastsatte TAC'er vil være de samme uanset reguleringssystemets opbygning. Hovedparten af forarbejdningssektorens råvaregrundlag stammer i øvrigt fra importeret fisk. For den tilknyttede serviceindustri kan der være lokale konsekvenser, som følge af en strukturel tilpasning, men på landsplan vil det samlede aktivitetsniveau i flåden forventeligt være afhængigt af fiskerimulighederne, der således også bestemmer behovet for servicering.

Med hensyn til unge fiskeres mulighed for at etablere sig kan anføres, at fiskerirettighederne i det nuværende reguleringssystem allerede er kapitaliseret i fartøjernes værdi. Knyttes fartøjskvoteandelen til det enkelte fartøjs tonnage fremover, som arbejdsgruppen foreslår, vil dette fortsat være tilfældet. Men fiskerimulighederne til det enkelte fartøj vil blive mere synliggjort, og prisudviklingen vil derfor i høj grad være knyttet til forventningerne til kvoteudviklingen.

Det er vurderingen, at forslaget til ny regulering ikke i sig selv vil betyde, at det bliver vanskeligere for yngre fiskere at etablere sig i fremtiden.

Hans Chr. Schmidt

/Aase Thusholt-Madsen